

עד שאור עליון יצא עליה והאיר לה, ושבה במקומה להסתכל בשמים פנים בפנים. ואז התתקנה הארץ והתבשמה.

יצא אור בצד ימין וחשך בצד שמאל, והפרידים אחר כף פדי להפלל זה בזה. זהו שכתוב ויבדל אלהים בין האור ובין החשך. ואם תאמר שהיתה ממש הבדלה - לא! אלא היום בא מצד האור שהוא ימין, ולילה מצד החשך שהוא שמאל, וכשיצאו כאחד, הפריד אותם. והבדלה היתה מצדו להסתכל פנים בפנים ולהדבק זה בזה להיות הכל אחד. והוא נקרא יום וקורא לו יום, והיא נקראת לילה, כמו שנאמר ויקרא אלהים לאור יום וגו'. מה זה ולחשך? זהו החשך שאוחז את הלילה שאין לה אור מעצמה

[והיא נקראת לילה, שכתוב ולחשך קרא לילה, בגלל שאוחז בה החשך ואין לה אור מעצמה]. ואף על גב שבאה מצד של האש שהיא חשך. אבל חשך, עד שמואר מצד היום, יום מאיר ללילה, ולילה לא מאיר עד זמן שכתוב (תהלים קלט) ולילה פיום יאיר כחשכה כאורה. רבי אלעזר קפץ בתחלה ודרש, (שם כט) קול ה' על המים אל הכבוד הרעים ה' על מים רבים. קול ה' - זה קול עליון שממנה על המים ששופעים מדרגה לדרגה עד שמתכנסים למקום אחד בכנוס אחד. אותו קול עליון שולח את אותם המים בדרגם, כל אחד ואחד כפי דרכו. כמו בעל הגן הזה שממנה על מים לשלחם לכל מקום ומקום כראוי לו, כף קול ה' ממנה על המים.

בְּקֶדְמִיתָא. בְּגִין דְּחִמַת לְשָׁמַיִם נְהִירִין וְהִיא אֶתְחַשְׁכַת. עַד דְּנְהוּרָא עֲלָא נִפְק עֲלָה וְאֶנְהִיר לָהּ וְתַבַת בְּאַתְרָהּ לְאַסְתַּפְּלָא בְּשִׁמְיָא אֲפִין בְּאַפִין. וְכַדִּין אֶתְתַּקְנַת אֶרְעָא וְאַתְבַּסְמַת. נִפְק נְהוּרָא בְּסִטְר יִמִּינָא וְחִשׁוּכָא בְּסִטְר שְׁמָאלָא. וְאַפְרִישׁ לֹון לְבַתָּר בְּגִין לְאַתְפְּלָא דָּא בְּדָא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב וַיִּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ. וְאִי תִימָא הָוָה הִבְדִּילָה מִמֶּשׁ. לָא. אֲלָא יוֹם אֲתִי מִסְטָרָא דְנְהוּרָא דְאִיהוּ יִמִּינָא. וְלִילָה מִסְטָרָא דְחִשׁוּכָא דְאִיהוּ שְׁמָאלָא. וְכַד נִפְקוּ כְּחֵדָא אֲפִרִישׁ לֹון. וְהִבְדִּילָה הָוָה מִסְטָרוֹי לְאַסְתַּפְּלָא אֲפִין בְּאַפִין וְלְאַתְדַּבְּקָא דָּא כְּדָא לְמַהוּי כִּלְא חַד.

וְאִיהוּ אֲקָרִי יוֹם וְקָרִי לִיהּ יוֹם. וְאִיהִי קָרִי לִילָה כְּמָא דְאַתָּ אָמַר וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאֹר יוֹם וְגו'. מַהוּ וְלַחֲשֶׁךְ. דָּא חֲשֶׁךְ דְּאַחִיד לְלִילָה דְלִית לָהּ נְהוּרָא מִגְרָמָה (כ"א) וְהִיא אֶתְקָרִי לִילָה דְכְּתִיב וְלַחֲשֶׁךְ קָרָא לִילָה בְּגִין דְּאַחִיד בַּח חֲשֶׁךְ וְלִית לָהּ נְהוּרָא מִגְרָמָה) וְאַף עַל גַּב דְּאַתָּא מִסְטָרָא דְאַשָּׁא דְאִיהִי חֲשֶׁךְ. אֲבָל חֲשֶׁךְ עַד דְּאַתְנַהִיר מִסְטָרָא דִּיוֹם, יוֹם נְהִיר לְלִילָה, וְלִילָה לָא נְהִיר עַד זְמַנָּא דְכְּתִיב, (תהלים קלט) וְלִילָה כִּיוֹם יֵאִיר כְּחִשְׁכָה כְּאוּרָה.

רַבִּי אֶלְעָזָר קַפֵּץ בְּקֶדְמִיתָא וְדַרְשׁ קוּל יִי עַל הַמַּיִם אֵל הַכְּבוֹד הַרְעִים יִי עַל מַיִם רַבִּים. קוּל יִי דָּא קוּל עֲלָא דְמִמְנָא עַל הַמַּיִם דְּנִגְדִין מִדְּרָגָא לְדְרָגָא עַד דְּמִתְפַּנְשִׁי לְאַתְרָהּ חַד בְּכַנּוּפִיָּא חֵדָא. הַהוּא קוּל עֲלָא מְשַׁדֵּר לְאַנוּן מִיִּין בְּאַרְחִיֵּיהוּ כִּלְ חַד וְחַד כְּפּוּם אֶרְחִיָּה. כְּהִיא גִנְנָא דְמִמְנָא עַל מִיָּא לְשַׁדֵּר לֹון לְכֹל אֶתְרָה וְאַתְרָה פְּדַחֲזִי לִיהּ. כְּף קוּל יִי מִמְנָא עַל מִיָּא.

אַל הכבוד הרעים כְּמֵה דַּאת אָמַר, (איוב כו) ורעם גבורותיו מי יתבונן. דַּא סְטָרַא דַּאתְיָא מִן גְּבוּרָה וְנִפְקָא מִיַּיְהוּדָה. דְּבַר אַחַר א"ל הכבוד הרעים דַּא יְמִינָא דִּנְפַקָא מִיַּיְהוּדָה שְׂמַאלָא. ה' עַל מִים רַבִּים - ה' זֶה חֲכֵמָה עֲלֵינָה שְׁנִקְרָאת יו"ד. עַל מִים רַבִּים - עַל אוֹתוֹ עִמָּךְ נִסְתַּר שְׂיֻצָא מִמְּנוּ, כְּמוֹ שְׂנַאֲמַר (תהלים עז) וּשְׂבִילְךָ בְּמִים רַבִּים.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פִּרְשׁ אֵת הַמַּחֲלָקֶת וְאָמַר, פֶּתַח הַפְּסוּק וְאָמַר כְּתוּב (שמות כה) לְעַמַּת הַמִּסְגֶּרֶת תִּהְיֶינָּה הַטְּבַעַת [לְכַתִּים לְבָדִים. מִי אוֹתָהּ מִסְגֶּרֶת? זֶהוּ מְקוֹם סְגוּר שְׁלֹא פֶתוּחַ חוּץ מֵאֲשֶׁר בְּשִׁבִיל דְּקִיק אַחַד שְׁנוּדַע בְּגִיזוֹת אֲצִלוּ, וּבְגִלְלוּ הַתְּמַלָּא וְרָשָׁם שְׁעָרִים לְהַדְלִיק נְרוֹת. וּבְגִלְלָהּ שְׁהוּא מְקוֹם גְּנוּז וְנִסְתַּר, נִקְרָא מִסְגֶּרֶת, וְזֶהוּ הָעוֹלָם הַבָּא. וְאוֹתוֹ הָעוֹלָם הַבָּא נִקְרָא מִסְגֶּרֶת.

תִּהְיֶינָּה הַטְּבַעַת - אֵלּוּ טְבַעוֹת עֲלֵינּוֹת שְׁנַאֲחִזּוּ זֶה בְּזוֹ, מִים מְרוּחַ, וְרוּחַ מֵאֵשׁ, וְאֵשׁ מִמִּים. כְּלָם נֶאֱחָזוּ זֶה בְּזוֹ וְיוֹצְאִים זֶה מִזֶּה בְּטְבַעוֹת הַלְלוּ, וְכֵלָם מִסְתַּפְּלִים לְאוֹתָהּ מִסְגֶּרֶת, שְׁבָה נֶאֱחָזוּ לְאוֹתוֹ אוֹר עֲלֵינָּה לְהַשְׁקוֹתָם וְנֶאֱחָזִים בּוֹ. בְּתִים לְבָדִים - הַטְּבַעוֹת הַלְלוּ הֵם עֲלִיּוֹנִים, בְּתִים וּמְקוֹמוֹת לְבָדִים שֶׁהֵם מְרַכְּבוֹת שְׁלֵמֻטָּה, בְּגִלְלָהּ שְׁזָה בָּא מֵצַד הָאֵשׁ, וְזֶה מֵצַד הַמִּים, וְזֶה מֵצַד הַרוּחַ, וְכֵן כְּלָם, כְּדִי לְהִיּוֹת מְרַכְּבָה לְאֶרוֹן. וְעַל זֶה, מִי שְׁמַתְקָרֵב, מִתְקָרֵב בְּבָדִים הַלְלוּ וְלֹא בְּמַה שְׁלֵפְנִים. לָךְ לָךְ אוֹמְרִים לְנֹזֵר סְבִיב סְבִיב, לְכָרֵם אֵל תִּתְקָרֵב. פִּרְט לְאֵלּוּ הָרְאוּיִים לְשִׁמְשׁ בְּפָנִים, לָהֶם נִתְּנָה רְשׁוּת לְהַעֲלוֹת, לְשִׁמְשׁ

דְּלָגוּ. לָךְ לָךְ אִמְרִין נְזִירָא, סְחֹר סְחֹר לְכַרְמָא לָא תִקְרַב. בַּר אַנּוּן דַּאתְחַזִּין לְשִׁמְשָׁא לָגוּ. לֹן אַתְיָהִיב רְשׁוּתָא לְאַעֲלָא לְשִׁמְשָׁא וּלְקָרְבָא.

אַל הכבוד הרעים כְּמֵה דַּאת אָמַר, (איוב כו) ורעם גבורותיו מי יתבונן. דַּא סְטָרַא דַּאתְיָא מִן גְּבוּרָה וְנִפְקָא מִיַּיְהוּדָה. דְּבַר אַחַר א"ל הכבוד הרעים דַּא יְמִינָא דִּנְפַקָא מִיַּיְהוּדָה שְׂמַאלָא. ה' עַל מִים רַבִּים. ה' דַּא חֲכֵמָה עֲלֵינָה דַּאקְרִי יו"ד (עזר דְּקוּרְיָא) עַל מִים רַבִּים עַל הַהוּא עוֹמְקָא סְתִימָאָה דְּנִפְיָא מִיַּיְהוּדָה כְּמֵה דַּאת אָמַר (תהלים עז) וּשְׂבִילְךָ בְּמִים רַבִּים.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פִּרְשׁ פְּלוּגְתָא וְאָמַר. פֶּתַח קָרָא וְאָמַר פְּתִיב, (שמות כה) לְעַמַּת הַמִּסְגֶּרֶת תִּהְיֶינָּה הַטְּבַעוֹת [לְכַתִּים לְבָדִים. מִי מֵאֵן הַהוּא מִסְגֶּרֶת, דַּא הוּא אֶתְר סְגוּר דְּלֹא פֶתִיחָא בַּר בְּשִׁבִיל חֵד דְּקִיק דַּאתְיָדַע בְּגִיזוֹ לְגַבִּיָּה. וּבְגִינִיָּה אַתְמְלִי וְרָשִׁים תִּרְעִין לְאַדְלָקָא בּוֹצִינִין. וּבְגִין דַּאִיהוּ אֶתְר גְּנִיז וְסְתִים אִקְרִי מִסְגֶּרֶת וְדַא הוּא עֲלֵמָא דַּאתִי. וְהַהוּא עֲלֵמָא דַּאתִי אַתְקִרִי מִסְגֶּרֶת.

תִּהְיֶינָּה הַטְּבַעוֹת אֵלִין עֲזָקָן עֲלֵאִין דַּאתְאַחְדָן דַּא בְּדַא מִיָּא מְרוּחָא וְרוּחָא מֵאֵשָׁא וְאֵשָׁא מִמִּיָּא. כְּלֵהוּן אַתְאַחְדָן דַּא בְּדַא וְנִפְקָן דַּא מִן דַּא בְּהִי (כ"א כהני) עֲזָקָן, וְכְלֵהוּן מִסְתַּפְּלָן לְגַבִּי הַהוּא מִסְגֶּרֶת. דְּבִיָּה מִתְאַחַד לְהַהוּא נְהָרָא עֲלָאָה לְאַשְׁקָאָה לֹן וְאַתְאַחְדָן בִּיָּה.

בְּתִים לְבָדִים. הִי עֲזָקָן עֲלֵאִין אַנּוּן בְּתִים וְאַתְרִין לְבָדִים דַּאנּוּן רְתִיכִין דְּלִתְתָא. בְּגִין דְּדַא אֶתִי מִסְטָרָא דַּאֲשָׁא. וְדַא מִסְטָרָא דְּמִיָּא. וְדַא מִסְטָרָא דְּרוּחָא וְכֵן כְּלֵהוּ בְּגִין לְמַהוּי רְתִיכָא לְאַרוּנָא. וְעַל דַּא מֵאֵן דְּמִקְרַב יִקְרַב בְּאֵלִין בְּדִים וְלֹא בְּמַה דְּלָגוּ. לָךְ לָךְ אִמְרִין נְזִירָא, סְחֹר סְחֹר לְכַרְמָא לָא תִקְרַב. בַּר אַנּוּן דַּאתְחַזִּין לְשִׁמְשָׁא לָגוּ. לֹן אַתְיָהִיב רְשׁוּתָא לְאַעֲלָא לְשִׁמְשָׁא וּלְקָרְבָא.